

УДК 91:379.85(438.19)

**ZAGOSPODAROWANIE REKREACYJNE
PARKU KRAJOBRAZOWEGO „GÓRY OPAWSKIE”****Daniel PUCIATO***Katedra Geografii i Ekonomiki Turystyki
Instytut Turystyki i Rekreacji
Politechnika Opolska, POLSKA*

РЕКРЕАЦІЙНЕ ВИКОРИСТАННЯ ЛАНДШАФТНОГО ПАРКУ „ГОРИ ОПАВСКЕ”. ДАНІЕЛЬ ПУЦІАТО. *Кафедра географії та економіки туристики. Інститут туристики та рекреації. Політехніка Опольська. ПОЛЬЩА.*

Анотація. На сучасну людину діють багато чинників, які можуть негативно впливати на стан її здоров'я. Для компенсації названого впливу людина повинна мати відповідний обсяг рухової активності на заняттях просто неба. Найкраще придатні для цього території, які охороняються, зокрема ландшафтні парки. Однак рекреаційні заняття в них не можуть відбуватися без наявності відповідної інфраструктури. Метою дослідження є рекреаційне використання території ландшафтного парку „Гори Опавске”. Методами дослідження були: бібліографічний пошук, інвентаризація рекреаційних об'єктів на місцевості. У ландшафтному парку „Гори Опавске” розташовано сім об'єктів, призначених для занять водними видами спорту. На березі одного із озер – Лісової купальні – організовано прокат плавзасобів та риболовецького спорядження. На території обладнано два місця для ловлі форелі із відповідною інфраструктурою. Добре організовано в парку лінійні маршрути, до складу яких входять: три маршрути для пішого туризму та один для велосипедного, а також чотири природничо-дидактичні стежки. У зимовому сезоні на Біскупей Копи можна користуватися гірськолижним спуском та витягом. Стан рекреаційного використання парку є задовільним, однак не достатньою є база для зимової рекреації. Одночасно технічний стан більшості елементів рекреаційної інфраструктури вимагає інвестицій для відновлення. За умови проведення відповідної діяльності та зміни сьогоденного стану туристична і рекреаційна атракційність парку безумовно підвищиться.

Ключові слова: використання рекреаційне, рекреація, ландшафтний парк, Гори Опавске.

Wprowadzenie. Człowiek współczesny za sprawą dynamicznego postępu naukowo-technologicznego, urbanizacji miast oraz coraz szybszego trybu życia, stale podlega czynnikom, które negatywnie wpływają na stan jego zdrowia. Aby skompensować te zagrożenia, niezbędne staje się podejmowanie odpowiednio zaprogramowanych wysiłków fizycznych na świeżym powietrzu. Ze względu na piękno krajobrazu oraz wyjątkowe osobliwości przyrody bardzo korzystnymi miejscami do realizowania różnych form rekreacji ruchowej są obszary chronione (Puchała 2009, Śledzińska 2008). Uprawianie aktywności fizycznej nie jest jednak możliwe bez istnienia odpowiedniej infrastruktury rekreacyjnej, a jej budowa wiąże się niestety z licznymi konsekwencjami krajobrazowymi oraz funkcjonalnymi (Meyer 2004, Piekarski i Stuła 2005).

Celem pracy jest przedstawienie elementów zagospodarowania rekreacyjnego zlokalizowanych na terenie Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”. Pod względem zastosowanych metod badawczych pracę podzielono na dwa etapy. W etapie przygotowawczym miała miejsce kwerenda biblioteczna, której założeniem było zebranie odpowiedniej literatury. Drugi etap do badania terenowe, które zostały przeprowadzone na przełomie listopada i grudnia 2009 roku. Polegały one na inwentaryzacji wszystkich obiektów rekreacyjnych. Zakres przestrzenny badań stanowiły granice Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”.

Artykuł składa się z trzech rozdziałów. W rozdziale pierwszym przybliżono pojęcie zagospodarowania turystycznego, którego jednym z elementów jest infrastruktura rekreacyjna. Rozdział drugi zawiera charakterystykę przedmiotu badań – Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”. W rozdziale trzecim natomiast przedstawiono stan zagospodarowania rekreacyjnego na jego obszarze.

Pojęcie zagospodarowania turystycznego. Zagospodarowanie turystyczne to „działalność mająca na celu przystosowanie środowiska geograficznego do potrzeb turystyki” (Płocka 2002,

s. 13). Najważniejszymi kierunkami zmian są: przystosowanie walorów turystycznych do potrzeb ruchu turystycznego, zapewnienie dostępności komunikacyjnej oraz odpowiednich warunków egzystencji turystom w miejscowości recepcyjnej. W wyniku tych działań powstaje zespół urządzeń turystycznych, które umożliwiają zaspokojenie różnorodnych potrzeb turystycznych (Kurek 2007).

W skład zagospodarowania turystycznego wchodzi baza: noclegowa, gastronomiczna i komunikacyjna, które nazywane są wspólnie bazą podstawową, oraz baza towarzysząca. Podstawowym elementem zagospodarowania turystycznego jest baza noclegowa, obejmująca wszystkie obiekty i urządzenia umożliwiające turyście nocleg, poza jego miejscem zamieszkania. Do najważniejszych obiektów noclegowych zaliczyć można: hotele, pensjonaty, motele, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, kempingi i pola biwakowe, ośrodki wczasowe, czy pokoje gościnne. Bazę gastronomiczną stanowi zespół obiektów zapewniających turystom możliwość wyżywienia. W jej skład wchodzi: zakłady gastronomiczne typu podstawowego (restauracje), zakłady gastronomiczne typu uzupełniającego (kawiarnie, cukiernie, winiarnie) oraz punkty gastronomiczne (smażalnie, lodziarnie, pijalnie piwa). Bazę komunikacyjną turystyki tworzą drogi i połączenia komunikacyjne, mające na celu zapewnienie dostępności komunikacyjnej miejsca, do którego udaje się turysta. W obrębie bazy komunikacyjnej wyróżnić można, m.in.: szlaki lotnicze, sieć dróg i autostrad, linie kolejowe, szlaki żeglugi morskiej i śródlądowej, porty lotnicze, morskie, stacje kolejowe i przystanki autobusowe (Kurek 2007). Uzupełnieniem bazy podstawowej jest baza towarzysząca, której celem jest zaspokojenie potrzeb turystów w zakresie: informacji, usług oraz kultury, w tym kultury fizycznej. Urządzenia bazy towarzyszącej są również bardzo często dodatkowymi walorami turystycznymi, zwiększającymi atrakcyjność obszaru recepcyjnego. W skład bazy towarzyszącej wchodzi: urządzenia zaspokajające potrzebę informacji (centra i punkty informacji turystycznej, biura podróży), urządzenia usługowe (pocza, telekomunikacja, placówki służby zdrowia, punkty usługowe, stacje paliw i obsługi pojazdów), urządzenia kulturalno-rozrywkowe (kina, teatry, muzea, lokale rozrywkowe) oraz urządzenia kultury fizycznej, zwane również zagospodarowaniem rekreacyjnym (Płocka 2002). W skład zagospodarowania rekreacyjnego wchodzi m.in.: kryte pływalnie, kręgielnie, urządzenia odnowy biologicznej (np. sauna), baseny otwarte, parki wodne, zespoły boisk sportowych, ścieżki zdrowia, ścieżki tematyczne, wyciągi narciarskie, kolejki turystyczne, wypożyczalnie sprzętu sportowego, szlaki turystyczne piesze i rowerowe, łowiska czy polany wypoczynkowe.

Bardzo korzystnymi, z punktu widzenia rekreacji, obszarami są parki krajobrazowe. Park krajobrazowy jest to „obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju. Grunty rolne, leśne i inne nieruchomości znajdujące się w granicach parku pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu. Wokół parku można utworzyć otulinę” (Dobrzańska i in. 2008, s. 241). Turyści realizujący określone formy rekreacji mogą w nich doświadczyć wielu doznań natury duchowej i estetycznej, związanych z obserwacją unikatowych gatunków roślin i zwierząt. Czyste powietrze, obecność substancji leczniczych oraz dostęp do wysokiej jakości żywności może się również przyczynić do poprawy stanu zdrowia odwiedzających (Poskrobko 2005). Właściwe zagospodarowanie rekreacyjne parków krajobrazowych ma na celu m.in.: wykorzystanie walorów przyrodniczych, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, uniemożliwienie dewastacji środowiska przyrodniczego, poprzez sterowanie ruchem turystycznym, zapewnienie odwiedzającym kontaktu z naturą, uatrakcyjnienie poszczególnych miejsc oraz wzrost dochodów finansowych społeczności lokalnych (Poskrobko 2005, Spychała 2009).

Charakterystyka Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”. Góry Opawskie są najbardziej wysuniętą na wschód częścią polskich Sudetów. Po stronie polskiej występuje tylko niewielka część tego masywu, a najwyższe wzniesienia zlokalizowane są po stronie czeskiej. Pod względem administracyjnym polska część Gór Opawskich należy do województwa opolskiego. Najbardziej atrakcyjne turystycznie rejonu to: Biskupia Kopa (890 m n. p. m.) oraz Góra Parkowa (543 m n. p. m.). U podnóża Biskupiej Kopy, w dolinie Złotego Potoku, leżą dwie najchętniej odwiedzane miejscowości wypoczynkowe Jarnołtówek i Pokrzywna. Najważniejszymi miastami tego rejonu są Głuchołazy oraz Prudnik.

Wyjątkowe walory krajobrazowe, specyficzna budowa geologiczna oraz bogactwo flory i fauny spowodowały, iż większość obszaru Gór Opawskich została objęta ochroną w postaci, utworzonego w roku 1988, Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”. Zajmuje on powierzchnię 4903 ha, a północne stoki oraz przedgórze Gór Opawskich stanowią dla niego otulinę o powierzchni 5033 ha. Park ma charakter górski i leśny. Dominującymi formami rzeźby terenu są połogie górskie, masywy ze skałkami i urwiskami oraz głęboko wcięte doliny górskich potoków. Gęstość zaludnienia obszaru wynosi 76 osób/km². Wody powierzchniowe stanowią 1,2 % całości terenu parku, a największą rzeką przepływającą przez jego obszar jest Biała Głuchołaska (Badora, Koziarski 2008). Ze względu na bardzo wysoki, niemal 12 %, spadek jest ona zaliczana do rzek górskich. W rejonie Konradowa bierze swój początek kolejna rzeka – Prudnik. Największym jej dopływem jest Złoty Potok, tworzący malowniczy przełom między Pokrzywną, a Jarnołówkiem. W parku są również zlokalizowane cztery jeziora powstałe w wyrobiskach dawnych kamieniołomów pod szczytami: Olszanka, Kobylnica i Młyńska Góra. Stopień pokrycia lasem Parku Krajobrazowego Góry Opawskie wynosi 60 %. Występują tu dwa piętra roślinne – pogórze i regiel dolny. Oba piętra to podgórskie i górskie lasy liściaste. W piętrze pogórza, na niewielkich powierzchniach, spotkać można grąd środkowoeuropejski i kwaśną dąbrowkę, natomiast w piętrze regła dolnego występują: kwaśna buczyna, żyzna buczyna sudecka oraz lasy higrofilne – olsy i łęgi. Dużą część zalesionej powierzchni parku zajmuje świerk pochodzenia antropogenicznego.

Na obszarze parku występuje bardzo duża różnorodność gatunkowa roślin i zwierząt. Jest tu 38 gatunków roślin rzadkich oraz 23 prawnie chronionych. O górskim charakterze obszaru świadczy obecność dużej liczby zwierząt kręgowych i bezkręgowych. Najciekawsze z nich to muflony, danielę i popielnice. Wśród ssaków na uwagę zasługują rzadkie gatunki nietoperzy, m.in.: nocka dużego, podkowca małego, borowca wielkiego, gacka wielkouchego, nocka rudego, nocka Netterera, nocka otręsinowego, mroczka późnego oraz mroczka złocistego. Awifauna składa się ze 120 gatunków ptaków, z czego najcenniejsze są: bociany czarne, pluszcze, orliki krzykliwe, muchołówki małe, puchacz oraz derkacze. Na terenie parku występuje 15 gatunków płazów: salamandra plamista, traszka zwyczajna, górska i grzebieniasta, kumak górski i nizinny, grzebiuszka ziemna, ropucha szara i zielona, rzekotka drzewna, żaba wodna, śmieszka, jeziorowa, trawna, i moczarowa oraz 6 gatunków gadów: jaszczurka zwinka i żyworodka, padalec zwyczajny, zaskroniec, gniewosz plamisty i żmija zygzakowata. W rzekach i zbiornikach wodnych żyje 20 gatunków ryb, m.in.: pstrągi potokowe, miętusy, lipnie, piekielnice, głowacze przegopłtwe, ślize, okonie, płocie, szczupaki oraz kielby.

W granicach parku znajduje się 7 zarejestrowanych pomników przyrody ożywionej, w tym: lipy drobnolistne, topole białe, dęby szypułkowe i daglezie zielona. Na powierzchniach leśnych, proponowanych do ochrony rezerwatowej, zarejestrowano 12 drzew o cechach pomników przyrody, poza rezerwatami zaś 24 drzewa. Wyróżniono również kilka pomników przyrody nieożywionej, ważnych dla dokumentowania budowy i zdarzeń geologicznych oraz celów dydaktyczno-poznawczych. Są to: sztolnie po eksploatacji złota przy promenadzie spacerowej w Głuchołazach oraz na urwistym brzegu przełomu Białej Głuchołaskiej i Bystrego Potoku, grupa odsłoneń warstw andelohorskich przy szosie prowadzącej z Jarnołówka do Pokrzywnej, grupa odsłoneń skalnych o nazwie Karolinki, stanowiących północną krawędź przełomowej doliny Złotego Potoku, grupa odsłoneń warstw andelohorskich Karliki przy drodze z Jarnołówka na Biskupią Kopę, Gwarkowa Perć – kamieniołom po eksploatacji łupków w dolinie Bystrego Potoku oraz malowniczo usytuowany na dnie kamieniołomu staw Żabie Oczko, w sąsiedztwie wzniesienia Olszak (Strategia rozwoju turystyki w gminie Głuchołazy 2004).

Góry Opawskie charakteryzują się również wysokimi walorami kulturowymi. Najcenniejsze zabytki tu występujące to: pozostałości po zlokalizowanych na tym obszarze kopalniach złota w postaci pozostałości szybów, hałd, płuczek i sztolni, zabudowania klasztorne oraz ruiny zamku średniowiecznego na Klasztornej Górze, zabytkowa zabudowa uzdrowiskowa Głuchołaz, grodzisko na Długocie w Lesie Prudnickim oraz parki podworskie w Jarnołówku i Trzebini (Strategia rozwoju turystyki w gminie Głuchołazy 2004).

Stan zagospodarowania rekreacyjnego Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”. Początki turystyki na terenie Gór Opawskich datuje się na koniec XVIII wieku. Jej najbardziej dyna-

miczny rozwój nastąpił jednak na przełomie XIX i XX wieku, wraz z powstaniem uzdrowiska w Głuchołazach. W latach 1936-1937 wybudowano tu sieć basenów, z których jeden posiadał wymiary olimpijskie oraz utworzono kąpielisko z piaszczystą plażą i wypożyczalnią sprzętu pływającego. W okresie II wojny światowej większość obiektów rekreacyjnych zostało zniszczonych, a w latach powojennych za sprawą masowych wysiedleń ludności niemieckiej oraz dużych zaostreżeń w ruchu przygranicznym nastąpiło zdecydowane zmniejszenie ruchu turystycznego. Dopiero w latach 70. XX wieku, za sprawą budowy kilkunastu ośrodków wczasowych, nastąpiło ponowne ożywienie funkcji turystycznej i rekreacyjnej (Woś 2008). Obecny stan ilościowy zagospodarowania rekreacyjnego parku jest zadowalający, lecz wielu obiektom przydałaby się modernizacja. Na terenie Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” znajduje się siedem elementów bazy rekreacyjnej, w których można uprawiać sporty wodne. Trzy z nich znajdują się w Jarnołtówku (kryty basen kąpielowy w Ośrodku Wczasowym „Ziemowit” oraz dwa baseny kąpielowe dla dzieci w ośrodkach wczasowych: „Eden” i „Leśnik”), trzy w Pokrzywniej (baseny kąpielowe w ośrodkach wczasowych „Zew” i „Drogowiec” oraz Kąpielisko Leśne), oraz jeden w Głuchołazach (basen kąpielowy w Ośrodku Wczasowym „Banderaza”). Obok Kąpieliska Leśnego w Pokrzywniej znajdują się również: wypożyczalnia sprzętu wodnego oraz park linowy. Park linowy to wysokościowy system platform i przeszkód linowych, zainstalowanych na drzewach i palach, składający się z mostów, kładek, belek, pętli, siatek i różnego rodzaju zjazdów na: drabince, trapezie czy deskorolce. W Pokrzywniej oraz w Moszczance znajdują się także rekreacyjne łowiska pstrąga tęczowego, wraz z infrastrukturą umożliwiającą rekreacyjne spędzenie wolnego czasu. Podczas sezonu zimowego u podnóża Biskupiej Kopy działa prywatny wyciąg i stok narciarski o długości około 300 metrów, przeznaczony głównie dla początkujących narciarzy. Najważniejszą częścią bazy towarzyszącej parku krajobrazowego są jednak elementy o charakterze liniowym, głównie szlaki turystyczne: piesze i rowerowe oraz ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne. Znajduje się tutaj bardzo dobrze rozwinięta sieć pieszych szlaków turystycznych, których łączna długość wynosi około 75 km. Najpopularniejszym i najdłuższym (36,5 km) z nich jest szlak czerwony, biegnący z Prudnika do Głuchołaz przez najciekawsze miejsca w Górach Opawskich. Można go przebyć w ciągu jednego dnia (9 – 10 godzin). Kolorem żółtym są oznakowane dwie trasy. Jedna z nich stanowi najdogodniejszą drogę na Biskupią Kopę, druga zaś przebiega przez najciekawsze miejsca okolic Głuchołaz. Szlak niebieski oznacza trzy trasy: dwie z nich biegną z Jarnołtówka do Pokrzywniej, trzecia natomiast zlokalizowana jest w okolicach Głuchołaz. Przez obszar parku przebiega również turystyczna trasa rowerowa Gór Opawskich, składająca się z dwóch odcinków o łącznej długości około 40 km. Centralnym punktem trasy jest plac znajdujący się w części zdrojowej Głuchołaz, na którym znajduje się jej schemat oraz parking rowerowy. Z Głuchołaz trasa rowerowa biegnie w dwóch kierunkach: do Prudnika oraz do Sławniowic (Studium rozwoju turystyki rekreacyjnej w rejonie Kopy Biskupiej). Na obszarze parku znajdują się również cztery ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne, pełniące zarówno funkcje turystyczne, jak i edukacyjne. Miejsca przystankowe na ścieżkach zlokalizowane są przy ciekawych obiektach przyrodniczych, historycznych i kulturowych i nadają się zarówno do prowadzenia na nich terenowych zajęć dydaktycznych, jak i do zwiedzania przez turystów. Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna pt. „Doliną Bystrego Potoku na Biskupią Kopę” wiedzie z Pokrzywniej malowniczym przełomem Bystrego Potoku, granicą rezerwatu „Cicha Dolina” na szczyt Biskupiej Kopy. Na ścieżce o długości 7,4 km znajduje się pięć tablic przystankowych. Ścieżka pt. „Przez Górę Chrobrego w Głuchołazach” wiedzie z części zdrojowej miasta Głuchołazy promenadą spacerową nad rzeką Biała Głuchołaska przez północny szczyt Góry Chrobrego – Przednią Kopę do Parku Zdrojowego w Głuchołazach. Trasa o długości 5 km tworzy zamkniętą pętlę, na której wyznaczono pięć miejsc przystankowych. Ścieżka pt. „Z Pokrzywniej przez Olszak i Żabie Oczko do Jarnołtówka” biegnie z Pokrzywniej przez wzniesienie Olszak do kamieniołomu „Żabie Oczko” i dalej północną krawędzią przełomu Złotego Potoku przez odsłonięcia skalne „Karolinki” do Jarnołtówka. Długość trasy, na której wyznaczono dwa miejsca przystankowe, wynosi 4,3 km. Ostatnia ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna, zlokalizowana na obszarze Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”, nosi nazwę „Z Jarnołtówka do Rozdroża pod Piekiełkiem”. Wiedzie ona z Jarnołtówka przez odsłonięcia skalne „Karliki” do „Rozdroża pod Piekiełkiem”. Na trasie ścieżki o długości 2 km wyznaczono jedno miejsce przystankowe (Pigulska i wsp. 2006).

Podsumowanie. Tereny Parku Krajobrazowe „Góry Opawskie” cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem ze strony odwiedzających oraz turystów. Dlatego niezwykle ważny jest odpowiedni rozwój infrastruktury turystycznej, w tym rekreacyjnej. Stan ilościowy letniej bazy rekreacyjnej na obszarze parku wydaje się być zadowalający, ale niezbędne są inwestycje modernizacyjne. Obecnie kilku właścicieli tych obiektów stara się pozyskać na ten cel środki pieniężne z zewnętrznych źródeł finansowania, m. in. z funduszy strukturalnych UE. Jeśli projekty te zostaną zaakceptowane i zrealizowane atrakcyjność turystyczna parku z pewnością wydatnie wzrośnie. Niewystarczająca jest natomiast ilość obiektów zimowej infrastruktury rekreacyjnej. Plany budowy wyciągów i stoków do narciarstwa zjazdowego, oraz tras do narciarstwa biegowego, które miałyby się łączyć z istniejącymi już trasami po stronie czeskiej, wywołują jednak wiele kontrowersji. Pamiętać bowiem należy o zachowaniu walorów przyrodniczych parku, które na skutek powstawania samych obiektów oraz infrastruktury umożliwiającej ich dostępność komunikacyjną, mogłyby zostać ograniczone. Niezbędna jest zatem współpraca różnych grup społecznych i zawodowych, która zaowocuje wypracowaniem takich kierunków rozwoju Gór Opawskich, które byłyby zgodne z teorematem rozwoju trwałego, zrównoważonego oraz samopodtrzymującego się.

Literatura

1. *Badora K.* 2008. Regionalny system ochrony różnorodności krajobrazowej na przykładzie Opolszczyzny / K. Badora, S. Koziarski. – Studia i Monografie Uniwersytetu Opolskiego, 2008. – 398 s.
2. *Dobrzańska B.* Ochrona środowiska przyrodniczego / B. Dobrzańska, G. Dobrzański, D. Kielczewski. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2008.
3. *Kurek W.* Turystyka / W. Kurek. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2007.
4. *Meyer B.* Turystyka jako ekonomiczny czynnik kształtowania przestrzeni / B. Meyer – Szczecin; Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, 2004.
5. *Piekarska R.* The main aspects of tourism development and outdoor activity in the areas which are valuable from the natural point of view in Poland. / R. Piekarska, A. Stuła // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Л., 2005. – Вип. 9, Т. 1. – С. 326-329.
6. *Pigulska E.* Ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” / E. Pigulska, M. Gębała, J. Husak, R. Kasza. – Opole : SINDRUK, 2006.
7. *Płocka J.* Wybrane zagadnienia z zagospodarowania turystycznego / Płocka J. – Toruń, 2002.
8. *Poskrobko B.* Zarządzanie turystyką na obszarach przyrodniczo cennych / Poskrobko B. – Białymstok : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Ekonomicznej, 2005.
9. *Puchała I.* Stan zagospodarowania rekreacyjnego w lasach Szczecina / Puchała I. // Nauka Przyroda Technologie. – 2009. – Nr 1. – S. 1-10.
10. *Spychała A.* 2009. Zagospodarowanie turystyczne Parku Krajobrazowego „Dolina Baryczy” / Spychała A. // Problemy Ekologii Krajobrazu. – Nr 25. – S. 85-93.
11. Strategia rozwoju turystyki w gminie Głucholazy : uchwała Rady Miejskiej w Głucholazach z dnia 29 czerwca 2005 r., nr XXXIV/256/05. – 2004.
12. Studium rozwoju turystyki rekreacyjnej w rejonie Kopy Biskupiej // Business Mobility International. – Poznań, 2007.
13. *Śledzińska J.* Ogólnopolski projekt „Przyroda uczy najpiękniej” realizowany przez Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w 2008 roku – Roku Przyrody w PTTK / Śledzińska J. // Turystyka zrównoważona i ekoturystyka / Gotowt-Jeziorska A., Śledzińska J. Warszawa : Kraj, 2008. – S. 9-14.
14. *Woś B.* Problemy zagospodarowania turystycznego Gór Opawskich / Woś B. // Infrastruktura i Ekologia Terenów Wiejskich. – Nr 8. – S. 103-110.

ZAGOSPODAROWANIE REKREACYJNE PARKU KRAJOBRAZOWEGO „GÓRY OPAWSKIE”

Daniel PUCIATO

*Katedra Geografii i Ekonomiki Turystyki
Instytut Turystyki i Rekreacji
Politechnika Opolska, POLSKA*

Streszczenie. Człowiek współczesny podlega wielu czynnikom, które mogą negatywnie wpływać na stan jego zdrowia. Dla skompensowania tych zagrożeń powinien on podejmować odpowiednie wysiłki fizyczne, realizowane na świeżym powietrzu. Doskonale nadają się do tego obszary chronione, w tym parki krajobrazowe. Uprawianie rekreacji nie jest jednak możliwe bez istnienia odpowiednich obiektów infrastruktury. Celem pracy jest przedstawienie elementów zagospodarowania rekreacyjnego na terenie Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie”. Metodami badań były: kwerenda biblioteczna oraz badania terenowe, mające na celu inwentaryzację obiektów rekreacyjnych. W Parku Krajobrazowym „Góry Opawskie” znajduje się siedem obiektów związanych z uprawianiem sportów wodnych. Na brzegu jednego z nich – Kąpieliska Leśnego znajduje się wypożyczalnia sprzętu pływającego oraz park linowy. Na terenie parku zlokalizowane są również dwa łowiska pstrąga, wraz z niezbędną infrastrukturą. Dobrze rozwinięte są tutaj elementy zagospodarowania o charakterze liniowym w skład których wchodzi: trzy szlaki turystyczne piesze i je den rowerowy oraz cztery ścieżki przyrodniczo-dydaktyczne. W sezonie zimowym, na Biskupiej Kopy można też skorzystać ze stoku i wyciągu narciarskiego. Stan zagospodarowania rekreacyjnego na terenie parku jest zadowalający, ale brakuje bazy dla rekreacji zimowej. Również stan techniczny wielu elementów infrastruktury rekreacyjnej wymaga inwestycji odtworzeniowych. W przypadku podjęcia odpowiednich działań i zmiany tego stanu rzeczy atrakcyjność turystyczna i rekreacyjna terenu z pewnością wzrośnie.

Słowa kluczowe: zagospodarowanie, rekreacja, park krajobrazowy, Góry Opawskie.

RECREATIONAL INFRASTRUCTURE IN THE „GÓRY OPAWSKIE” LANDSCAPE PARK

Daniel PUCIATO

*Department of Geography and Tourism Economics
Institute of Tourism and Recreation
Opole University of Technology, POLAND*

Abstract. Modern humans undergo many factors, which may adversely influence their health state. In order to compensate these threats they should take up appropriate physical activities to be realized outdoor. Protected areas, including landscape parks, are excellent for that purpose. However, practising recreation is not possible without existence of suitable infrastructure objects. The aim of this thesis is to present elements of recreation facilities in the area of the „Góry Opawskie” Landscape Park. The methods of research there were: library query and field research in order to make an inventory of recreational objects. In the „Góry Opawskie” Landscape Park there are seven facilities related to water sports. At shore of one of the lakes – Kąpielisko Leśne there is the water sports equip-

ment rental shop and the high ropes course. In the park there are also two trout fisheries together with necessary infrastructure. Linear elements of infrastructure are developed very well here, including as follows: three walking trails and one bicycle trail as well as four natural educational paths. In winter season, at Biskupia Kopa mountain one can use ski slope and lift. The state of recreation facilities in the park area is satisfactory, but lacking infrastructure for winter recreation. Technical condition of many elements of the infrastructure requires replacement investments. In case of taking proper actions and change of the above state the tourist attractiveness of the area will certainly increase.

Key words: infrastructure, recreation, landscape park, Góry Opawskie.